ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr. A420205822
Lietas arhīva Nr. AA43-0303-24/4
ECLI:LV:ADAT:2024:0522.A420205822.31.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2024.gada 22.maijā

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese referente Roze Paegle, tiesneses Irina Kaļiņina un Santa Liniņa

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par /Nosaukums A/faktiskās rīcības (2022.gada 6.aprīlī neizvedot pieteicēju pastaigā; izsniedzot pieteicējam rakstāmpapīru ar kavēšanos un nepietiekamā daudzumā) atzīšanu par prettiesisku un nemantiskā kaitējuma 2500 *euro* atlīdzināšanu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2023.gada 20.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /pers. A/ vērsās Ieslodzījuma vietu pārvaldē (turpmāk– pārvalde) ar 2022. gada 7. aprīļa iesniegumu, kurā norādīts, ka 2022.gada 6.aprīlī viņam tika liegta iespēja doties pastaigā (*lietas 1.sējuma 57.lapa*).

2022.gada 25.aprīlī, kā arī 10. un 11.maijā pieteicējs vērsās pārvaldē ar iesniegumiem (*lietas 1.sējuma 158.-159., 162.-163., 36.-37.lapa*), kuros pieteicējs ir norādījis, ka /Nosaukums A/ (turpmāk – cietums) viņam netiek izsniegts rakstāmpapīrs, un par minēto cietuma rīcību pieteicējs lūdz atlīdzināt viņam nodarīto nemantisko kaitējumu.

Pārvalde pārbaudīja minētajos pieteicēja iesniegumos norādītos apstākļus un pieņēma 2022.gada 25.aprīļa lēmumu Nr.N-1-2022-06318, 2022.gada 8.jūnija lēmumu Nr.N-1-2022-09734 un 2022.gada 1.jūnija lēmumu Nr. N-1-2022-09166 (*lietas 1.sējuma 12.-14., 109.-112., 113.-114.lapa*), nekonstatējot cietuma administrācijas prettiesisku rīcību un noraidot lūgumu par nemantiskā kaitējuma atlīdzināšanu.

[2] Nepiekrītot minētajiem pārvaldes lēmumiem, pieteicējs vērsās tiesā ar pieteikumu, kurā ietverti turpmāk minētos argumentus.

[2.1] Cietuma administrācijai ir pienākums nodrošināt ieslodzītās personas ar rakstāmpapīru un rakstāmpiederumiem, taču pieteicējam rakstāmpapīrs tiek izsniegts ar kavēšanos, turklāt nepietiekamā daudzumā. Tādējādi cietuma administrācija ierobežo pieteicēja saziņu ar tiesu un iestādēm. Pieteicēja personīgajā kontā naudas līdzekļu nav.

[2.2] 2022.gada 6.aprīlī pieteicējs netika izvests pastaigā. Cietuma administrācija slēpj pierādījumus – videonovērošanas kameru ierakstus, kas varētu apstiprināt pieteicēja norādītos apstākļus. Šāda cietuma administrācijas rīcība liecina par to, ka pieteicēja apgalvojumi ir patiesi.

[2.3] Pieteicējs lūdz atlīdzināt nemantisko kaitējumu 2500 *euro*.

[3] Rakstveida paskaidrojumos (*lietas 1.sējuma 52.-55., 154.-155.lapa*) pārvalde pieteikumu neatzīst, uzturot lēmumos ietverto pamatojumu.

[4] Administratīvā rajona tiesa ar 2023.gada 20.jūnija spriedumu pieteikumu noraidīja, pamatojoties uz turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[4.1] Atsaucoties uz Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 95.pantu un Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 3.pantu, kā arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņām (*sk., piemēram, 2014.gada 31.jūlija sprieduma lietā "Jaeger pret Igauniju" 37.punktu, 2014.gada 18.marta sprieduma lietā "Öcalan pret Turciju (Nr.2)" 97.punktu un 2006.gada 4.jūlija sprieduma lietā "Ramirez Sanchez pret Franciju" 115.punktu*), tiesa norādīja, ka apiešanās raksturam ir jāsasniedz minimālais bardzības līmenis, kura novērtēšana ir relatīva pēc būtības. Tā ir atkarīga no lietas faktu kopuma un jo īpaši no apiešanās rakstura un konteksta, tās izpildes elementiem, ilguma, tās izraisītajām fiziskajām vai psihiskajām sekām, kā arī dažkārt no cietušā dzimuma, vecuma un veselības stāvokļa (*sk., piemēram, 2012.gada 17.janvāra sprieduma lietā "Stanev pret Bulgāriju" 202. punktu un 2006.gada 4.maija sprieduma lietā "Kadiķis pret Latviju" 45.punktu*).

[4.2] Nav strīda par to, ka notiesātajiem, kuri sodu izcieš slēgtā cietuma soda izciešanas režīma zemākajā pakāpē, ir tiesības izmantot pastaigas svaigā gaisā ne mazāk kā vienu stundu dienā (Latvijas Sodu izpildes kodeksa (turpmāk – Kodekss) 50.^{4}panta devītās daļas 5.punkts).

Atbilstoši cietuma sniegtajai informācijai (*lietas 1.sējuma 62.lapa*) visiem notiesātajiem tiek nodrošināta ikdienas pastaiga. Šo iespēju notiesātie var izmantot vai neizmantot atkarībā no savām vēlmēm, un dokumentāri šāda informācija netiek fiksēta. Sarunā ar cietuma amatpersonām tika noskaidrots, ka pieteicējs nav atteicies no ikdienas pastaigām, kad viņam tās tika piedāvātas, un vienmēr ir izmantojis iespēju doties pastaigā.

Cietuma Uzraudzības daļas amatpersonas 2022.gada 13.maija dienesta ziņojumā (*lietas 1.sējuma 64.lapa*) norādīts, ka viņš 2022.gada 6.aprīlī pildīja dienesta pienākumus kā uzraugs. Visiem uz mūžu notiesātajiem tika piedāvāts iziet uz pastaigu, kā arī uz citiem ieplānotiem pasākumiem. Strīdu vai sarunu ar pieteicēju nebija. Pieteicēja 2022.gada 7.aprīļa sūdzībā norādītie apgalvojumi ir meli.

Pēc tiesas pieprasījuma cietuma administrācija ir iesniegusi informāciju, ka 2022.gada 6.aprīlī veiktās videonovērošanas ierakstus nav iespējams iesniegt, jo videonovērošanas ierakstu glabāšanas termiņš ir ne ilgāk kā 40 diennaktis (*lietas 2.sējuma 197.lapa*).

Izvērtējot lietā esošos pieteicēja sniegtos paskaidrojumus, tiesa konstatēja, ka tie nav konsekventi. Apstrīdēšanas iesniegumā un pieteikumā pieteicējs ir norādījis, ka netika izvests uz pastaigu tāpēc, ka attiecīgās maiņas uzraugi viņam atriebjas. Savukārt tiesas sēdē pieteicējs paskaidroja, ka nezina, kāpēc netika izvests pastaigā, iespējams, ka cietuma amatpersonas vienkārši aizmirsa to izdarīt. Pieteicējs arī norādīja, ka vakarā doties pastaigā nebija iespējams, jo bijuši citi pasākumi, no kā secināms, ka vakarā pieteicējs izvēlējās doties uz citiem pasākumiem, nevis doties pastaigā.

Novērtējot cietuma sniegto informāciju un uzrauga dienesta ziņojumā norādītos apstākļus, tiesa saskatīja pretrunas. Atbilstoši cietuma sniegtajai

informācijai pieteicējs vienmēr ir izmantojis iespēju doties pastaigā, bet no cietuma uzrauga dienesta ziņojuma izriet, ka pieteicējam tika piedāvāta pastaiga, taču pieteicējs no tās atteicās. Tiesa uzskatīja, ka lielāka ticamība ir piešķirama dienesta ziņojumā norādītajam.

Tiesa atzina, ka lielāka ticamība ir piešķirama cietuma uzrauga dienesta ziņojumā sniegtajai informācijai, jo tiesai neradās pamatotas šaubas par uzrauga sniegto paskaidrojumu patiesumu. Savukārt pieteicējs nav norādījis uz konkrētiem objektīvi pārbaudāmiem apstākļiem, kas varētu būt par pamatu dienesta ziņojumā sniegtās informācijas apšaubīšanai. Tiesa ņēma vērā, ka pieteicējs aktīvi aizstāv savas tiesības, tomēr pieteicējs nespēj konkrēti norādīt citus līdzīgus gadījumus, vienlaikus apgalvojot, ka tādi esot bijuši.

Izvērtējot pieteicēja iebildumus par to, ka cietuma administrācija neiesniedza tiesai 2022.gada 6.aprīlī veiktās videonovērošanas ierakstus, tiesa atzina, ka pat tad, ja videonovērošanas ierakstā būtu redzams, ka pieteicējs nedodas uz pastaigu laukumu, tas neizslēgtu iespēju, ka pieteicējs pats ir atteicies izmantot minētās tiesības. Tas, ka videonovērošanas ierakstā būtu redzams, ka uzraugs bija piegājis pie kameras loga, neatklātu sarunas saturu. Līdz ar to videonovērošanas ierakstiem izskatāmajā gadījumā nav izšķirošas nozīmes. Tiesa ņēma vērā arī to, ka pieteicējs 2022.gada 7.aprīļa iesniegumā nav lūdzis saglabāt videonovērošanas ierakstus.

Tiesa atzina, ka cietuma administrācijas prettiesisku rīcība nav konstatējama.

[4.3] Atsaucoties uz Kodeksa 50.panta pirmo un trešo daļu, tiesa norādīja, ka minētās tiesību normas nenoteic, ka gadījumā, ja notiesātā kontā nav naudas līdzekļu, brīvības atņemšanas iestādei notiesātais būtu jānodrošina ar rakstāmpapīru. Normatīvajos aktos šāds cietuma administrācijas pienākums nav noteikts. Vienlaikus tiesa atzina, ka, ievērojot labas pārvaldības principu un privātpersonas tiesību ievērošanas principu, notiesātais, kura kontā nav naudas līdzekļu rakstāmpapīra iegādei, iespēju robežās būtu jānodrošina ar rakstāmpapīru, ja notiesātais savu lūgumu izsniegt rakstāmpapīru ir pienācīgi pamatojis.

Pieteicējs apgalvo, ka rakstāmpapīra savlaicīgas neizsniegšanas dēļ tika ierobežota viņa saziņa ar tiesu un iestādēm, pārkāpjot viņa tiesības uz taisnīgu tiesu.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka laika periodā no 2022.gada 9.maija līdz 2023.gada 10.janvārim pieteicējs ir iesniedzis cietuma administrācijai 14 iesniegumus, kuros ietverts lūgums izsniegt rakstāmpapīru, tomēr nevienā no iesniegumiem nav norādīts ne nepieciešamais rakstāmpapīra daudzums, ne arī tas, ka rakstāmpapīrs nepieciešams steidzami, ir tikai vispārīga norāde, ka papīrs nepieciešams saziņai ar tiesu un iestādēm.

No lietas materiāliem tiesa konstatēja, ka cietuma administrācija ir izskatījusi pieteicēja iesniegumus un ir izsniegusi pieteicējam rakstāmpapīru. Pieteicēja iesniegumi tikuši izskatīti un pieteicējs ticis nodrošināts ar rakstāmpapīru nedēļas laikā (izņemot 2022.gada 27.decembra iesniegumu).

Ņemot vērā minēto, tiesa pieteicēja paustos iebildumus vērtēja kritiski.

No Tiesu informācijas sistēmas datiem tiesa konstatēja, ka laika periodā no 2021.gada 20.decembra līdz šīs lietas izskatīšanai bija iesniedzis 144 iesniegumus, tostarp 30 pieteikumus, kā arī 21 sūdzību. Izvērtējot minēto, tiesa atzina par nepamatotu pieteicēja apgalvojumu, ka cietuma administrācija ierobežo viņa tiesības savlaicīgi un pietiekamā daudzumā neizsniedzot rakstāmpapīru. Tieši pretēji, cietuma administrācija, ievērojot labas pārvaldības principu un privātpersonas tiesību ievērošanas principu, ir nodrošinājusi pieteicēju ar rakstāmpapīru, jo pieteicējam nebija naudas līdzekļu rakstāmpapīra iegādei.

Pieteicējs nav norādījis nevienu konkrētu gadījumu (lietu, kas ir ierosināta vai tiek izskatīta tiesā, vai administratīvo procesu iestādē), kad viņam būtu iestājušās nelabvēlīgas sekas tādēļ, ka viņam netika savlaicīgi izsniegts rakstāmpapīrs.

Tiesas sēdē pieteicējs ir paskaidrojis, ka rakstāmpapīra trūkuma dēļ viņš termiņā nepārsūdzēja Veselības inspekcijas lēmumu.

No Tiesu informācijas sistēmas datiem tiesa konstatēja, ka pieteicējs bija iesniedzis pieteikumu par Veselības inspekcijas lēmumu, taču pieteikumu atteikts pieņemt tāpēc, ka nebija ievērota lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtība. Pieteicējs bija iesniedzis arī sūdzību Administratīvā procesa likuma 79.panta trešās daļas kārtībā, bet sūdzība tika noraidīta tāpēc, ka tiesa atzina, ka iestāde ir pamatoti atstājusi pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu bez izskatīšanas (nokavēts procesuālais termiņš un nav lūgts to atjaunot). Tiesa ņēma vērā to, ka pieteicējam bija tiesības lūgt atjaunot nokavēto procesuālo termiņu, norādot uz objektīviem šķēršļiem, kas liedza minēto darbību veikt termiņā, taču pieteicējs to nav darījis. Pieteicējs nav norādījis nevienu gadījumu, kad, pastāvot no pieteicēja gribas un rīcības neatkarīgiem apstākļiem, apstrīdēšanas vai pārsūdzēšanas termiņš nebūtu atjaunots. Šādi gadījumi nav konstatējami arī no Tiesu informācijas sistēmas datiem.

Tā kā no lietas materiāliem var konstatēt, ka cietuma administrācija regulāri nodrošina pieteicējam rakstāmpapīru, pieteicējam būtu jāpamato, kāpēc viņam izsniegtais papīra daudzums nav bijis pietiekams un kādas sekas tas pieteicējam ir radījis, taču pieteicējs attiecīgus apsvērumus nav norādījis.

Lai arī pieteicējs ir ieslodzījumā esoša persona un viņam neapšaubāmi ir tiesības vērsties tiesā, tas nenozīmē valsts pienākumu jebkādu prasību apmierināšanā šo tiesību nodrošināšanai (*sal. sk. Senāta 2013.gada 24.maija lēmuma lietā Nr.SKA-571/2013 5 punktu*).

[4.4] Tiesa nekonstatēja cietuma administrācijas prettiesisku rīcību, tādēļ atzina, ka pieteikums ir noraidāms arī daļā par nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2023.gada 20.jūnija spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību, norādot, ka ieslodzītās personas neizvešana pastaigā ir spīdzināšana, izskatāmajā gadījumā ir pārkāptas Satversmes 95.pantā noteiktās prasības. Pieteicējs arī apgalvo, ka izjutis pazemojumu, jo bijis spiests rakstīt uz tualetes papīra, salvetēm un papīra dvieļiem.

[6] Rakstveida paskaidrojumā pārvalde apelācijas sūdzību neatzīst, bet piekrīt Administratīvās rajona tiesas 2023.gada 20.jūnija spriedumam.

Motīvu daļa

[7] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa administratīvo lietu izskata rakstveida procesā.

Administratīvā apgabaltiesa uzskata, ka nav objektīvas nepieciešamības, lai noteiktu šīs lietas izskatīšanu mutvārdu procesā. Lietas apstākļu noskaidrošanai nav nepieciešams rīkot tiesas sēdi, jo no lietā esošajiem dokumentiem ir iespējams gūt pilnīgu priekšstatu par izskatāmo jautājumu. Lietā esošie pierādījumi ir pietiekami, kā arī procesa dalībnieki ir īstenojuši tiesības sniegt paskaidrojumus par lietas apstākļiem, tāpēc šīs lietas izskatīšana mutvārdu procesā nav lietderīga.

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus, apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[9] Izvērtējusi pirmās instances tiesas spriedumā ietverto pamatojumu, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Administratīvās rajona tiesas 2023.gada 20.jūnija spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu, apgabaltiesa pievienojas Administratīvās rajona

tiesas 2023.gada 20.jūnija sprieduma motivācijai.

[10] Atbildot uz apelācijas sūdzībā ietvertajiem iebildumiem par pirmās instances tiesas spriedumu, apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[11] Pieteicējs argumentē, ka netika izvests pastaigā un ka tā bija spīdzināšana, tādējādi pārkāpjot Satversmes 95.panta prasības. Pirmās instances tiesa nepamatoti ir noticējusi cietuma administrācijas sniegtajai informācijai, vienlaikus konstatējot, ka iestādes sniegtā informācija ir pretrunīga.

Izvērtējot minētos pieteicēja iebildumus, apgabaltiesa secina, ka tie ir vērtējami kritiski.

Nav šaubu, ka tiesības uz pastaigu ir nozīmīgas ieslodzītās personas tiesības. Eiropas Komiteja spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanai ir atzinusi, ka prasība, ka ieslodzītajām personām jādod iespēja katru dienu vismaz vienu stundu pastaigāties svaigā gaisā, ir vispāratzīta kā tiesību pamatgarantija. Visām ieslodzītajām personām bez izņēmuma ir jāļauj katru dienu kādu laiku aktīvi pavadīt svaigā gaisā (*Eiropas Komiteja spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanai, Standarti, II Cietumi, Ieslodzījums cietumā, Izvilkums no Otrā vispārējā ziņojuma [CPT/Inf (92) 3], 48.punkts, pieejams https://rm.coe.int/16806ce960*).

Izskatāmajā gadījumā pirmās instances tiesa ir konstatējusi atsevišķas pretrunas, tomēr lietā iegūtie pierādījumi ir novērtēti objektīvi, kā arī tiesa ir pamatoti nonākusi pie secinājuma, ka lielāka ticamība ir piešķirama amatpersonas (cietuma uzrauga) dienesta ziņojumā ietvertajai informācijai. Savukārt pieteicēja paustos apgalvojumus citi lietā iegūtie pierādījumi neapstiprina, turklāt pieteicēja sniegtie paskaidrojumi nav bijuši konsekventi, un tas dod pamatu šaubām par pieteicēja sniegto paskaidrojumu patiesumu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 161.panta pirmo daļu administratīvā procesa dalībnieka paskaidrojumi, kas satur ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņa prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi pārbaudīti un novērtēti pierādījumi. Proti, spriedumam lietā ir jābūt balstītam uz pārbaudītiem pierādījumiem, un pieteikums nevar tikt apmierināts vai noraidīts, pamatojoties tikai uz procesa dalībnieku paskaidrojumiem. Savukārt tas nozīmē, ka primāri pašam pieteicējam ir jāsniedz konkrēta informācija par uzturēšanās apstākļiem, lai apgabaltiesa varētu tos pārbaudīt.

Pieteicējs pirmās instances tiesā ir paskaidrojis, ka vakarā esot skatījies pārraides televīzijā, kā arī notikušas individuālās apmācības, tāpēc pastaiga vakarā nebija iespējama. Pirms pusdienām pastaigu neviens nepiedāvāja (*lietas 2.sējuma 89.lapas otra puse*).

Tādējādi no pieteicēja sniegtajiem paskaidrojumiem pirmās instances tiesā neizriet, ka 2022.gada 6.aprīlī viņam vispār nebūtu piedāvāta iespēja doties pastaigā, proti, pieteicējs ir norādījis, ka pastaiga vakarā nebija iespējama, bet pirms pusdienām pastaigu neviens nepiedāvāja.

Savukārt no lietā esošajiem pierādījumiem neizriet, ka no rīta pieteicējam netika piedāvāta pastaiga. Tieši pretēji, gan no cietuma administrācijas sniegtās informācijas, gan no cietuma uzrauga dienesta ziņojuma izriet, ka noteiktajā laikā visām ieslodzītajām personām tiek piedāvāta iespēja doties pastaigā, un tā ir ieslodzītās personas izvēle – doties pastaigā vai nē. Līdz ar to apgabaltiesa kritiski vērtē pieteicēja apgalvojumu, ka tieši viņam netika piedāvāta iespēja doties pastaigā. Turklāt, apgalvojot, ka viņam netika piedāvāts doties pastaigā no rīta, pieteicējs ir paskaidrojis, ka tās pašas dienas vakarā ir izvēlējies citas aktivitātes (televīzijas pārraižu skatīšanos un individuālās apmācības). No kā secināms, ka pieteicējam (vismaz vakarā) tika piedāvāta iespēja doties pastaigā. Līdz ar to pirmās instances tiesa ir pamatoti pieteicēja sniegtos paskaidrojumus novērtējusi kā nekonsekventus. Lietā nav pierādījumu pieteicēja apgalvojumam, ka tas esot bijis cietuma administrācijas rīkojums – nevest pieteicēju pastaigā, turklāt no paša pieteicēja paskaidrojumiem izriet, ka pastaiga viņam tomēr tika piedāvāta (vismaz vakarā). Ja pieņemtu ar patiesu pieteicēja apgalvojumu, ka no rīta viņam vienīgajam tika liegta iespēja doties pastaigā, nav rodams loģisks izskaidrojums, kādēļ pieteicējs šo iespēju neizmantoja vakarā, bet tā vietā izvēlējās skatīties televīzijas pārraides. Savukārt apstāklis, ka vakarā pieteicējam, iespējams, bija jāizvēlas starp pastaigu un televīzijas skatīšanos, nav vērtējams kā pieteicēja cilvēktiesību būtisks aizskārums.

No Ieslodzīto personu dienas kārtības /Nosaukums A/ (*lietas 2.sējuma 19.-20.lapa*) izriet, ka ikdienas pastaiga, personīgais laiks, izglītības, audzināšanas un režīma pasākumi, darba laiks ir paredzēti no 09:15-12:30 un 13:30-17:30, bet no 18:30-20:10 ir iespējama pastaiga un personīgais laiks.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa konstatē, ka pieteicēja paskaidrojumos norādītie apstākļi neatbilst minētajai dienas kārtībai. Pieteicējs arī nav norādījis, ka cietumā dienas kārtība netiktu ievērota, un arī no lietā esošajiem pierādījumiem tas neizriet.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa kritiski vērtē pieteicēja apgalvojumu, ka vakarā pastaiga nebija iespējama tādēļ, ka notika individuālās apmācības, jo tas neatbilst Ieslodzīto personu dienas kārtībai. Proti, izglītības pasākumi nenotiek pēc pulksten 17.30. Līdz ar to pirmās instances tiesa ir pareizi secinājusi, ka pastāv pamatotas šaubas par pieteicēja pausto apgalvojumu patiesumu.

Apgabaltiesa secina, ka izskatāmajā gadījumā nav konstatējams pieteicēja cilvēktiesību būtisks aizskārums, jo lietā esošie pierādījumi neapstiprina pieteicēja sniegtos paskaidrojumus. Turklāt arī no paša pieteicēja sniegtajiem paskaidrojumiem neizriet, ka 2022.gada 6.aprīlī pastaiga viņam nebūtu piedāvāta vispār.

[12] Apgabaltiesa vērš uzmanību, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta trešo daļu administratīvais akts cita starpā ir arī lēmums, kas būtiski ierobežo iestādei īpaši pakļautas personas cilvēktiesības.

Nav strīda, ka pieteicējs ir notiesātā persona, un līdz ar to pieteicējs ir uzskatāms par iestādei īpaši pakļautu personu, taču no lietā esošajiem pierādījumiem nav izdarāms secinājums, ka cietumā attiecībā pret pieteicēju tiktu pieļauti būtiski cilvēktiesību ierobežojumi, diskriminācija, necilvēcīga vai pazemojoša attieksme. No pieteicēja sniegtajiem paskaidrojumiem kopumā var secināt, ka pieteicējs piedalās dažādās aktivitātēs, kas cietumā ir pieejamas. Pieteicējs arī nav minējis citus konkrētus gadījumus, kad viņam netiktu piedāvāta iespēja doties pastaigā, vai citādi tiktu būtiski aizskartas viņa cilvēktiesības. Apelācijas sūdzībā ir ietverts apgalvojums, ka esot bijuši citi gadījumi, kad viņam tikusi liegta iespēja doties pastaigā, taču konkrēti apstākļi nav norādīti. Ir maz ticams, ka pieteicējs, kurš aktīvi īsteno savu tiesību aizstāvēšanu, nevērstos ar sūdzību pie cietuma administrācijas, ja attiecīgi gadījumi patiešām būtu bijuši. Līdz ar to pieteicēja paustie nekonkrētie apgalvojumi ir vērtējami kritiski, tiem nav pamata piešķirt ticamību, jo citi lietā iegūtie pierādījumi tos neapstiprina.

[13] Pieteicējs apgalvo, ka rakstāmpapīrs viņam tiek izsniegts ar kavēšanos un nepietiekamā daudzumā. Apelācijas sūdzībā ir norādīts, ka pieteicējs ir izjutis pazemojumu, jo bijis spiests rakstīt uz tualetes papīra, salvetēm un papīra dvieļiem.

Apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja argumentus par to, ka rakstāmpapīrs viņam tiek izsniegts ar kavēšanos un ka rakstāmpapīrs viņam netiek izsniegts pietiekamā daudzumā, jau ir pareizi izvērtējusi pirmās instances tiesa.

No lietas materiāliem apgabaltiesa konstatē, ka iestāde valsts budžeta piešķiramo līdzekļu robežās pēc lūguma nodrošina īpaši pakļautās personas ar papīru komunikācijas vajadzībām (*lietas 1.sējuma 167.-168.lapa*), tādējādi ierobežoto valsts budžeta resursu ietvaros pieteicējam iestādes iespēju robežās tiek piešķirts rakstāmpapīrs. Lietā nav pierādījumu tam, ka pieteicējam tieši papīra trūkuma dēļ būtu liegta pieeja iestādei vai tiesai, vai ka papīra trūkums būtu novedis pie būtiska pieteicēja pamattiesību aizskāruma. Arī pats pieteicējs šādus konkrētus gadījumus nav norādījis.

Pirmās instances tiesa ir pamatoti konstatējusi, ka pieteicēja saziņa ar tiesu ir vērtējama kā apjomīga (144 iesniegumi), un tas neliecina par to, ka

pieteicējs cietumā netiktu nodrošināts ar rakstāmpapīru pietiekamā daudzumā.

Lietā nav iesniegti pierādījumi pieteicēja apgalvojumiem, ka, neizsniedzot rakstāmpapīru, viņš ticis pazemots, jo bijis spiests rakstīt uz tualetes papīra, salvetēm un papīra dvieļiem (attiecīgi pierādījumi lietā nav iesniegti). Pieteicējs arī nav norādījis nevienu konkrētu dokumentu (iesniegumu, paskaidrojumu u.tml.), kuru viņam būtu bijis tik steidzami jānoformē, ka tas ticis uzrakstīts uz tualetes papīra, uz salvetēm vai uz papīra dvieļiem. Līdzīgi, kā paužot apgalvojumus, ka viņam vienīgajam netiek dota iespēja doties pastaigā, arī šajā gadījumā pieteicēja apgalvojumi ir ļoti vispārīgi, nekonkrēti, un citi lietas materiāli tos neapstiprina. Līdz ar to apgabaltiesas vērtējumā pieteicēja iebildumi neatbilst patiesībai. Ir ļoti maz ticams, ka pieteicējs nenorādītu konkrētus gadījumus, ja tādi faktiski būtu bijuši.

[14] Pieteicējs ar tiesneša lēmumu tika atbrīvots no valsts nodevas samaksas par pieteikuma iesniegšanu tiesā un par apelācijas sūdzības iesniegšanu tiesā (*lietas 1.sējuma 2.-4.lapa un 2.sējuma 106.lapa*).

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturto daļu, ja pieteicējs no valsts nodevas samaksas ar tiesas lēmumu bijis pilnīgi vai daļēji atbrīvots, pieteikuma noraidīšanas gadījumā pieteicējam ir pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā. Šādos gadījumos tiesa pieteicēja pienākumu samaksāt valsts nodevu attiecīgajā apmērā norāda sprieduma rezolutīvajā daļā. Ja pieteicējs triju mēnešu laikā neiesniedz tiesai valsts nodevas apmaksu apliecinošu dokumentu, tiesa par sprieduma izpildi paziņo tiesu izpildītājam.

Ievērojot minēto, pieteicējam ir jāuzliek pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu 90 *euro* apmērā (ko veido valsts nodeva 30 *euro* par pieteikuma iesniegšanu tiesā un valsts nodeva 60 *euro* par apelācijas sūdzības iesniegšanu tiesā) triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturto daļu, 307.pantu un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

pilnībā noraidīt /pers. A/ pieteikumu par /Nosaukums A/ faktiskās rīcības (2022.gada 6.aprīlī neizvedot /pers. A/ pastaigā; izsniedzot /pers. A/ rakstāmpapīru ar kavēšanos un nepietiekamā daudzumā) atzīšanu par prettiesisku un nemantiskā kaitējuma atlīdzināšanu;

uzlikt pienākumu /pers. A/ (personas kods /personas kods/) triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā atmaksāt valstij valsts nodevu 90 *euro*.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesneses:

R.Paegle I.Kaļiņina S.Liniņa